

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

**міжнародної науково-практичної конференції
молодих учених**

**«Проблеми та перспективи
забезпечення цивільного захисту»**

Черкаси – 2026

УДК 614.8; 614.84; 614.83; 623.26; 504.05; 504.06; 351.861; 623.45

Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту: матеріали міжнародної науково-практичної конференції молодих учених. Черкаси: НУЦЗ України, 2026. 611 с. Матеріали опубліковано українською та англійською мовами.

Збірник містить матеріали доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції молодих учених на базі Національного університету цивільного захисту України. Розглянуто аспекти вдосконалення цивільного захисту держави.

У публікаціях висвітлено широкий спектр актуальних питань, що стосуються сучасних стратегій профілактики надзвичайних ситуацій, інноваційних методів гасіння пожеж та оптимізації управління оперативно-рятувальними підрозділами. Значну увагу приділено розробленню та впровадженню безпілотних систем, робототехніки, автоматичних систем безпеки, а також питанням радіаційного, хімічного захисту та протимінної діяльності. Автори аналізують екологічні аспекти техногенної безпеки, психологічні особливості роботи в екстремальних умовах та сучасні підходи до публічного управління у сфері цивільного захисту.

Матеріали призначені для інженерно-технічних працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій, науково-педагогічного складу, ад'юнктів, слухачів, студентів та курсантів закладів вищої освіти України та інших країн світу.

*Рекомендовано до друку засіданням
науково-інноваційного центру
Національного університету цивільного захисту України
(протокол № 30 від 30 березня 2026 року)*

*Дозволяється публікація матеріалів збірника у відкритому
доступі комісією з питань роботи із службовою інформацією
у Національному університеті цивільного захисту України
(протокол № 3 від 18 березня 2026 року)*

СКЛАД ОРГКОМІТЕТУ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:
ТОЛОК
Ігор

ректор Національного університету цивільного захисту України, кандидат педагогічних наук, доцент, лауреат Державної премії України в галузі освіти, Заслужений працівник освіти України, генерал-майор

Заступник голови:
РИБКА
Євгеній

проректор з наукової роботи Національного університету цивільного захисту України, доктор технічних наук, професор, полковник служби цивільного захисту

**Члени
оргкомітету:**
БЛИК
Сергій

завідувач кафедри металевих і дерев'яних конструкцій Київського національного університету будівництва і архітектури, доктор технічних наук, професор

БОГУРСЬКИЙ
Юрій

начальник Управління освіти, науки та спорту Державної служби України з надзвичайних ситуацій, полковник служби цивільного захисту

ГОЛОДНОВ
Олександр

професор кафедри комп'ютерних технологій будівництва Державного університету «Київський авіаційний інститут», доктор технічних наук, професор

ГРЕЦЬКИЙ
Денис

декан факультету технологій, будівництва та раціонального природокористування Черкаського державного технологічного університету, кандидат технічних наук, доцент

ДЖУЛАЙ
Олександр

перший проректор з навчальної роботи Національного університету цивільного захисту України, кандидат технічних наук, доцент, полковник служби цивільного захисту

КОЛЄНОВ
Олександр

начальник навчально-наукового інституту оперативно-рятувальних сил Національного університету цивільного захисту України, кандидат наук з державного управління, доцент, полковник служби цивільного захисту

КЕРДИВАР
Валентин

начальник навчально-наукової лабораторії екстремальної та кризової психології навчально-наукового інституту оперативно-рятувальних сил Національного університету цивільного захисту України, доктор філософії (PhD), майор служби цивільного захисту

КОРНІЄНКО
Максим
МЕЛЬНИК
Валентин

проректор Одеського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, полковник поліції
начальник навчально-наукового інституту пожежної та техногенної безпеки, Національного університету цивільного захисту України, кандидат технічних наук, доцент, полковник служби цивільного захисту

ПЕТРУК
Василь

директор Інституту екологічної безпеки та моніторингу довкілля Вінницького національного технічного університету, доктор технічних наук, професор, Заслужений природоохоронець України

СИМАХОВА
Анастасія

голова Ради молодих вчених при Міністерстві освіти і науки України, доктор економічних наук, професор

СУР'ЯНІНОВ Микола	завідувач кафедри будівельної механіки Одеської державної академії будівництва та архітектури, доктор технічних наук, професор
ТАРАСОВ Сергій	начальник навчально-наукового інституту інженерної та спеціальної підготовки Національного університету цивільного захисту України, кандидат наук з державного управління, доцент, підполковник служби цивільного захисту
ЮРЧЕНКО Валентина	професор кафедри інженерної екології міст Харківського національного університету міського господарства ім. О.М. Бекетова, доктор технічних наук, професор
ЯВОРСЬКА Олена	директор навчально-наукового інституту природокористування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», доктор технічних наук, професор
CHEN Jenq-Renn	Doctor of Philosophy Professor National Kaohsiung University of Science and Technology (Taiwan)
REICH Wolfgang	Karl-Heinz Director of the Joint Chemical, Biological, Radiological and Nuclear Defence Centre of Excellence (Czech Republic)
ROTHBACHER Dieter	Managing Director CBRN Protection GmbH (Austria)
TEЛАК Oksana	University Professor, Head of the Department of State Sciences and Security, Faculty of Civil Safety, The Fire University, DSc, (Poland)
ZOLTÁN Rajnai	Dean of the Bánki Donát Faculty of Mechanical and Safety Engineering, Óbuda University, DSc, Professor (Hungary)

Відповідальний секретар:

МЕЛЕЖИК Роман	науковий співробітник Національного університету цивільного захисту України, доктор філософії (PhD), підполковник служби цивільного захисту
------------------	---

ГЕЙМІФІКАЦІЯ У СИСТЕМІ СЛУЖБОВОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЖЕЖНИХ-РЯТУВАЛЬНИКІВ

Пархоменко В.-П.О., к.т.н., ЛДУ БЖД
Пархоменко Р.В., к.т.н., доцент, ЛДУ БЖД

Підготовка пожежних-рятувальників є критично важливою для ефективного реагування особового складу Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту (ОРС ЦЗ) на пожежі, аварії та катастрофи, але традиційні методи обмежені вартістю, ризиками для здоров'я, логістикою та недостатньою реалістичністю, що ускладнює навчання в умовах сьогодення. В умовах технологічного процесу гейміфікація підготовки пожежних-рятувальників може осучаснити класні заняття в системі службової підготовки, та замінити деякі практичні відпрацювання.

Віртуальна реальність (VR) і технологія мета-всесвіту стали потужними інструментами для інтенсивного навчання, надаючи здобувачам реалістичні сценарії, які допомагають розвинути їхні навички та впевненість у безпечному та контрольованому середовищі. Оскільки попит на кваліфіковані кадри для ОРС ЦЗ продовжує зростати перспективним напрямком в процесі їх підготовки є сучасні інноваційні та ефективні методи навчання. Підготовка особового складу відіграє ключову роль для ефективності підрозділів під час проведення оперативних дій на пожежі.

В Україні вже існують вітчизняні симулятори подвійного призначення та окремі закордонні комплекси, однак перспективи розширення охоплюють інтеграцію систем із адаптивною до різних сценаріїв, що радикально осучаснить службову підготовку практичних працівників ДСНС України та підвищить її відповідність міжнародним стандартам.

Системне впровадження віртуальних тренувальних комплексів є необхідним для модернізації підготовки пожежних-рятувальників ДСНС України, що забезпечить підвищення оперативної готовності, безпеки особового складу та ефективності реагування на надзвичайні ситуації в умовах сьогодення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Луц В. І., Великий Я. Б., Пархоменко В.-П. О. Створення полігону для підготовки газодимозахисників до проведення аварійно-рятувальних робіт в обмеженому просторі на горизонтальних ділянках. Пожежна безпека : зб. наук. праць. Львів : ЛДУ БЖД, 2020. № 36. С. 59–65. URL: <https://doi.org/https://doi.org/10.32447/20786662.36.2020.06>

2. Про затвердження Порядку організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту : наказ Міністерства внутрішніх справ України від 15.06.2017 року №511. Офіційний вісник України. 2017. № 59. С. 135. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0835-17#Text>

3. Пархоменко В.-П. О., Лазаренко О. В., Конанець Р. М., Пархоменко Р. В., Панчишин Ю. І., Фрис А. Р. Аналіз сучасних методів гейміфікації для підготовки пожежних-рятувальників. Вісник ЛДУ БЖД: зб. наук. праць. Львів: ЛДУ БЖД. 2025. №32. С. 165-178. <https://doi.org/10.32447/20784643.32.2025.14>

Беляєв Д.Ю., Черниш Р.А. Способи підвищення ефективності дій аварійно-рятувальних формувань.....	121
Бобух Д.О., Борисова Л.В. Ключові управлінські завдання на етапах реагування на радіаційну аварію.....	122
Гопак Є.М., Федоренко Д.С. Сценарні моделі застосування та режимні характеристики багатомодульного тренажера.....	123
Дохойн А.О., Григор'ян М.Б. Інтеграція безпілотних та роботизованих комплексів в автоматизовані системи управління цивільного захисту.....	124
Кметь С.А. Організація управління діяльністю оперативно-рятувальних підрозділів на державному кордоні.....	125
Ковалевич Д.О., Григор'ян М.Б. Роль роботизованих систем у системі управління силами і засобами під час ліквідації надзвичайних ситуацій.....	126
Компан В.В., Федоренко Д.С. Аналіз сучасних підходів до тренажерної підготовки у професійній освіті рятувальників.....	127
Кравцов О.Т., Змага М.І. Гейміфікація як інструмент підвищення ефективності тактичної підготовки особового складу ДСНС України.....	128
Кравченко Є.С., Змага М.І. Тактична навчальна гра «Виклик шлях відважних» як ефективний інструмент у системі службової підготовки.....	129
Литвин М.В., Лин А.С. Особливості порядку організації проведення зміни чергових караулів у підрозділах ДСНС України, які дислокуються на прифронтових територіях.....	130
Микитенко Р.В., Черниш Р.А. Особливості порядку організації та проведення занять з відпрацювання тактичних завдань на об'єктах.....	131
Палієнко Р.А., Губенко А.О. Підвищення ефективності діяльності піротехнічних підрозділів ДСНС України шляхом використання інформаційних ресурсів системи IMSMA Core.....	132
Пархоменко В.-П.О., Пархоменко Р.В. Гейміфікація у системі службової підготовки пожежних-рятувальників.....	133
Пахарчук М.В., Ємельяненко С.О. Особливості функціонування кризового центру з реагування на НС.....	134
Савенко Є.Є., Вавренюк С.А. Особливості моделювання процесів ліквідації наслідків аварій.....	135
Stelmashova P., Ryzhchenko O. Civil protection in the sphere of activity of the State Emergency Service of Ukraine.....	136
Стельмашова П.І., Подлесна В.І. Цивільний захист у воєнний час: виклики та значення.....	137
Сунко Д.В., Михайловська Ю.В. Ефективність ДСНС: ресурсний аспект.....	138
Tanasiichuk U., Timchenko O., Savchenko O. How EU financial risks affect logistics in Ukraine: an analysis of the war period and recovery prospects.....	139
Ткачук А.О., Бриковський А.Г. Взаємодія підрозділів ДПСУ та ДСНС України при ліквідації наслідків ворожих обстрілів у прикордонній смузі.....	140